

A Tanács következtetései a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben a kultúra által játszott szerepről

(2010/C 324/03)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évről (2010) szóló, 2008. október 22-i 1098/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽¹⁾,

tekintettel arra, hogy az Európai Tanács a 2010. június 17-i ülésén elfogadta a foglalkoztatást és az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést célzó, Európa 2020 elnevezésű stratégiát ⁽²⁾, valamint különösen arra, hogy kötelezettségvállalásai között szerepel „a társadalmi befogadás elősegítése, mindenekelőtt a szegénység csökkentése révén legalább 20 millió embert emelve ki a szegénységi küszöb és a kirekesztődés általi fenyegetettségéből”,

érdeklődéssel fogadva az Európai Parlament 2007. november 15-i, a szociális valóság felméréséről szóló állásfoglalását, amely kimondja, hogy a szociális kohézió erősítésének, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés felszámolásának politikai prioritássá kell válnia az Európai Unió számára,

mivel:

- mindenkinek joga van a kulturális élethez, az abban való részvételhez, az oktatás és az egész életen át tartó tanulás lehetőségéhez, alkotóképességének kibontakoztatásához, valamint kulturális identitásának és hovatartozásának megválasztásához és mások általi tiszteletben tartásához, annak valamennyi kifejezési formájában,
- a kultúra transzverzális dimenziója indokolja a kulturális szakpolitikák bevonását a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben,
- a kultúrához való hozzájutás, az abban való részvétel és a kulturális oktatás valóban fontos szerepet játszhat a szegénység elleni küzdelemben és a nagyobb fokú társadalmi befogadás előmozdításában, mivel elősegítheti egyebek mellett az alábbiakat:
  - a személyiség kibontakozása, az önkifejezés, a tudatosság, a személyes szabadság és az egyenjogúság, valamint a társadalmi életben való aktív részvétel,
  - az elszigetelt helyzetben lévő csoportok, mint pl. az idősek, valamint a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élő csoportok társadalmi integrációja, továbbá a különleges társadalmi és kulturális csoportokkal kapcsolatos sztereotípiák és előítéletek iránti figyelem felkeltése és az ezek elleni küzdelem,
  - a kulturális sokféleség és a kultúrák közötti párbeszéd támogatása, a különbségek tiszteletben tartása, valamint a kultúrák közötti ellentétek megakadályozásának és felszámolásának képessége,

- az információkhoz és a szolgáltatásokhoz való hozzájutás az új információs és kommunikációs technológiák, különösen az internet igénybevételét kínáló kulturális helyeken,
- az alkotóképesség, valamint a nem formális és informális oktatás során megszerzett készségek fejlesztése, amelyek a munkaerőpiacon, a társadalmi és a közéletben hasznosíthatók.

ÚGY VÉLVE ezért, hogy a kulturális dimenziót be kell építeni a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemet célzó nemzeti és európai uniós szakpolitikákba;

a fentiekre tekintettel FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, hogy saját hatáskörükön belül, a szubszidiaritás elvének tiszteletben tartásával és intézményi szerkezetük figyelembevételével:

- A. A kultúra transzverzális dimenziójának ösztönzése érdekében alakítsanak ki egy átfogó, összehangolt és részvételen alapuló szemléletet az alábbiak által:
1. a kulturális dimenzió beépítése a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemet szolgáló stratégiákba, valamint a kulturális szakpolitikák igénybevétele a társadalmi befogadás előmozdítása érdekében;
  2. olyan szakpolitikák folytatása, amelyek célja annak elősegítése, hogy a kulturális tevékenységek valóban mindenki rendelkezésére álljanak és azokban mindenki részt vehessen;
  3. az érdekelt felek bevonása – a szegénységben és társadalmi kirekesztésben élőket, és az őket képviselő szervezeteket is beleértve – a stratégiák és szakpolitikák kidolgozásába és végrehajtásába;
  4. a társadalmi befogadásra irányuló programokat a kulturális programokkal összekapcsoló specifikus helyi projektek kidolgozásának ösztönzése;
  5. az együttműködés, a közös projektek, valamint a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok megosztásának ösztönzése a különböző hatalmi szintek között, ideértve az európai szintet is, a társadalmi, gazdasági, kulturális, oktatási és ifjúsági területek szereplői között, valamint a hatóságok és az említett szereplők között;
  6. a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben a kultúra által játszott szerep tanulmányozásának és elemzésének előmozdítása.

⁽¹⁾ HL L 298., 2008.11.7., 20. o.

⁽²⁾ EUCO 13/1/10 REV 1.

- B. Erősítsék meg az oktatás, a képzés, a gazdaság, a foglalkoztatás és a kultúra közötti kapcsolatokat az alábbiak által:
1. a társadalmi, oktatási és ifjúsági területekhez tartozó, különösen művészek és kulturális intézmények részvételével folytatott kulturális tevékenységek támogatása a kulturális és kultúrák közötti készségek erősítése, valamint a kreativitás és az innováció ösztönzése céljából, különösen a gyermekek és a fiatalok körében;
  2. annak elismerése, hogy a kulturális közvetítés ⁽¹⁾ jelentős szerepet játszik a kultúrában való részvételben, továbbá hogy ennek érdekében szakirányú képzéseket kell létrehozni és meg kell erősíteni a közreműködők szakmai hozzáértését;
  3. a kultúra területén megszerzett készségek hasznosításának mint a munkaerőpiacra és a társadalmi, illetve a közéletbe vezető egyik útnak az ösztönzése;
  4. olyan szakpolitikák folytatása, amelyek célja a média segítségével történő oktatás, a digitális készségek fejlesztése, valamint a kiszolgáltatott, a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élő csoportok megtanítása az olyan információs és kommunikációs technológiák használatára, amelyek megkönnyítik a kultúrához való hozzájutást, valamint a kulturális kifejezési lehetőségek és a művészi kreativitás fejlesztését;
  5. a kulturális, társadalmi, gazdasági, oktatási és ifjúsági területek szereplői figyelmének felhívása a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élő személyekkel fennálló kapcsolatokra, a kultúrák közötti párbeszédre, a kultúrának a társadalmi befogadást elősegítő szerepére és a kultúra közéleti dimenziójára.
- C. Használják fel a kultúrában rejlő lehetőségeket a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élő különleges társadalmi és kulturális csoportokkal kapcsolatos sztereotípiák és előítéletek elleni küzdelemre az alábbiak révén:
1. a kulturális sokféleséget és a kultúrák közötti párbeszédet hangsúlyozó programok és intézkedések előmozdítása, valamint az érintett csoportok, például a migránsok, és a széles értelemben vett társadalom közötti kulturális cserék kiemelt kezelése;
  2. a média által adott esetben e területen játszott pozitív szerep kiemelése;
  3. a gyerekeknek és a fiataloknak e tekintetben szánt intézkedések ösztönzése az iskolában és az iskolán kívül, különösen az ifjúsági szervezetek és mozgalmak körében.
- FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, hogy intézményi szerkezetük figyelembevételével:
- A. Szüntessék meg a kultúrához való hozzájutás akadályait a következők révén:
1. a kulturális ágazat figyelmének felhívása a mindenfajta közönség elfogadására és ezek különböző igényeinek az elismerésére;
  2. a megfelelő és könnyen elérhető kulturális információk terjesztése, valamint a tájékoztatás és a figyelemfelhívás megfelelő módszereinek kialakítása annak érdekében, hogy az információk eljussanak a kiszolgáltatott helyzetben lévőkhez is, különleges figyelmet fordítva a fogyatékkal élőkre;
  3. az új információs és kommunikációs technológiák, különösen az internet elérhetőségének a javítása és e tekintetben a közkönyvtárak, a helyi kulturális központok és a nyilvános internetelérési pontok szerepének a megerősítése és megújítása, amelyek az ismeretek digitális hátterének létfontosságú elemei, illetve a kulturális találkozók és tevékenységek mindenki számára nyitva álló terei;
  4. konkrét célcsoportok javát szolgáló olyan szakpolitikák folytatása, amelyek célja a kultúrához való hozzájutás költségének csökkentése;
  5. a mindenki számára rendelkezésre álló helyi kulturális kínálat javítása és bővítése.
- B. Javítsák a kulturális életben való részvételt és a kulturális kifejezési módokat az alábbiak révén:
1. mindenekelőtt a kulturális oktatás, a kulturális közvetítés és a művészi gyakorlat terén folytatott tevékenységek fokozása révén a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők kulturális részvételének, kulturális önkifejezésének és művészi kreativitásának a felértékelése;
  2. szakpolitikák folytatása az írás és az olvasás tanítása – beleértve a digitális jártasságot is –, az alapfokú oktatás és a nemzeti nyelvek elsajátítása terén;
  3. olyan projektek ösztönzése – beleértve a művésztelepeket is –, amelyek lehetővé teszik a művészek, valamint a szegénységben vagy társadalmi kirekesztettségben élők közötti együttműködés előmozdítását;
  4. az oktatási és az ifjúsági ágazatban rejlő lehetőségek legjobb kihasználása, valamint a kulturális létesítmények által tett erőfeszítések ösztönzése, amelyekkel a gyermeknek és a fiataloknak a kulturális életben való részvételét és kulturális kifejezőmódjait segítik elő.
- Következésképpen felkéri A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, hogy
1. a lehető legjobban vegyék igénybe az Unió kohéziós politikájának eszközeit az olyan kulturális kezdeményezések támogatására, amelyek célja a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem;
  2. hangsúlyozzák a kultúrának a Millenniumi Fejlesztési Célok továbbfejlesztéséhez és végrehajtásához való hozzájárulását;
  3. az Európai 2020 stratégia céljainak végrehajtásakor vegyék figyelembe e következtetéseket.

⁽¹⁾ A kulturális közvetítés a nyilvánosság és a kultúra közötti kapcsolatok létrehozásának tudománya.